

Protocol : 4-ogen en oren

Inleiding

Naar aanleiding van de zedenzaak is de commissie Gunning ingesteld om onderzoek te doen naar de toedracht van de Amsterdamse zedenzaak met als doel om hieruit lessen te trekken voor een betere en veiliger kinderopvang. Na gedegen onderzoek naar de praktijk van de kinderopvang, de regelgeving, het toezicht en hulpverlenende instanties is de commissie Gunning met een rapport vol aanbevelingen gekomen. De commissie richt zich met haar aanbevelingen tot alle betrokkenen bij de kinderopvang. De aanbevelingen zijn niet alleen relevant als het gaat om seksueel misbruik, maar ook als het gaat om kindermishandeling of andere veiligheidsrisico's.

Na het bekend worden van het rapport Gunning hebben we de aanbevelingen voor de kinderopvang naast onze eigen praktijk, protocollen en werkinstructies gelegd en zijn we verder gegaan met het aanpassen van protocollen, acties voor aanpassingen in de locaties en het personeelsbeleid.

Dit document gaat over hoe Harlekijn Opvang en Dienstverlening het zogenaamde 4 ogen en oren principe toepast in het beleid.

Het 4-ogen en oren principe betekent dat er altijd minimaal twee volwassenen, in een bepaalde vorm, toezicht moeten houden op kinderen in kinderdagverblijven. De branche organisatie kinderopvang heeft samen met Boink een brochure uitgegeven over het 4-ogenprincipe in de praktijk. Deze brochure dient als achtergrond informatie bij ons beleid.

Uit het rapport Gunning:

Het rapport stelt verplicht dat er altijd twee volwassenen zijn die de kinderen in een groep kunnen zien of horen. In de mix van de dagelijkse praktijk zijn er naar de mening van de commissie voldoende mogelijkheden om dit te realiseren. Te denken valt niet alleen aan aanwezigheid of directe nabijheid van pedagogisch werkers, maar ook aan de inzet van bijvoorbeeld stagiaires, groepshulp en/of vrijwilligers. Ook het kortere tijd aan het begin of het eind van de dag samenvoegen van groepen, en bouwkundige en technische maatregelen voor transparantie in het gebouw kunnen alternatieven zijn. Een achterwacht is naar de mening van de commissie niet voldoende. Een deel van de sector past overigens het vierogen principe al met succes toe, met behoud van de financiële continuïteit. Een vierogen principe verkleint niet alleen het risico ten aanzien van seksueel misbruik, maar ook het risico ten aanzien van kindermishandeling in brede zin, terwijl er –meer generiek gesproken- sneller en effectiever kan worden ingegrepen als een kind of een pedagogisch werker iets overkomt. Bovendien kan de sector het vierogen principe benutten als impuls voor verdere kwaliteitsverbetering.

Wettelijke bepalingen:

Beroepskracht-kind-ratio: Bij de kinderdagopvang bedraagt de verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal feitelijk aanwezige kinderen ten minste één beroepskracht per acht

In de praktijk zal er met het samenstellen van de roosters per locatie altijd uitgegaan worden van openen en sluiten met minimaal 2 pedagogisch medewerkers en slechts in onvoorziene omstandigheden zal hiervan afgeweken kunnen worden. Gedurende de gehele periode waarop er kinderen die geplaatst zijn en opgevangen worden aanwezig zijn, is het van belang dat er altijd minimaal 1 pedagogisch medewerker aanwezig is (naar de norm van beroepskracht-kind ratio) en een andere volwassene die ingezet kan worden in geval zich een calamiteit voordoet. (dit kan bijvoorbeeld een onderwijzer van de school zijn die op de vestiging aanwezig is maar ook een groepshulp).

4 ogen-, oren en transparantie gedurende de dag

Transparantie : Harlekijn Opvang en Dienstverlening heeft over het algemeen ruime locaties met veel glas. Het is een opdracht om al het glas transparant te houden en niet dicht te plakken met werkjes en mededelingen. Er zijn tussendeuren die van tijd tot tijd ook open staan. Uiteraard in relatie tot de overlast die we veroorzaken naar de medegebruikers van de locatie als ook de overlast die we ondervinden van de medegebruikers van de locatie.

Personeelsbezetting: De kinderdagverblijven zijn veelal grote locaties waardoor er veel medewerkers aanwezig zijn. De inzet van stagiaires vergroot deze aanwezigheid van ogen en oren.

Specifieke situaties

Hieronder beschrijven wij de situaties waarbij het kan voorkomen dat een medewerker alleen is met de kinderen en hoe wij hiermee omgaan met inachtneming van het vier ogen en orenprincipe.

Beschrijving situaties:

- Halve groepen met 1 pedagogisch medewerker.

Een halve groep bestaat uit 1 pedagogisch medewerker en het aantal kinderen volgens de beroepskracht-kindratio (maximaal 8 kinderen) of minder. Bij meerdere halve groepen worden deze indien wenselijk/mogelijk samengevoegd zodat er 2 PMers op de groep aanwezig zijn. Waar mogelijk wordt gekeken naar de inzet van een stagiaire.

Bij een halve groep is de deur met buurgroep gedurende de opvangperiode meerdere keren geopend. Daarnaast wordt er onverwacht binnengelopen bij de halve groep door collega's of teamleider en natuurlijk in de ochtend- en tussendemiddag- spits door de ouders. Tijdens deze drukke 'verkeersuren' is er een voortdurende inloop door ouders, zijn tussendeuren tussen de groepen open en hebben alle groepen transparante deuren en ramen zowel naar de gang/hal als naar buiten (dus niet beplakt met posters, berichten voor ouders e.d.). Het onvoorspelbare karakter van de haal en brengsituaties (je weet niet exact wanneer een ouder binnen- of langsloopt en hoeveel tegelijk etc.) verkleint het risico dat iemand zich onbespied of niet gecontroleerd zou kunnen voelen. Indien nodig (bij 1 medewerker per groep/lokaal) wordt een babyfoon gebruikt.

- Kortdurend alleen op de groep

Kortdurend is even naar keuken/toilet o.i.d. melden/afstemmen bij/met buurgroep. Dit wordt opgelost door de tussendeur naar de buurgroep open te zetten, te melden dat jij of je collega even weg is.

- Toezicht bij buiten spelen

Een pedagogisch medewerker is niet langdurig en structureel alleen buiten met kinderen. Het buitenspelen geschiedt over het algemeen op speelplaatsen die zichtbaar zijn door omringende woningen. De zichtbaarheid voor de buurt/omgeving moet zo min mogelijk belemmerd worden. Van de omwonenden verwachten wij geen directe betrokkenheid en input. Wel zullen medewerkers die iets willen doen dat niet toelaatbaar is zich 'gezien' weten doordat ze niet in een afgesloten ruimte zitten waar niemand hen kan opmerken.

- Uitstapjes

Voor veiligheid en 4-ogen en orenprincipe hanteren wij het protocol "uitstapjes en vervoer".

- Uitzonderingen en speciale gevallen

In afwijkende situaties worden zodra deze zich voordoen specifieke oplossingen beschreven in de Risico-inventarisatie veiligheid van de betreffende locatie.